

Батьківські збори «Вся правда про булінг»

Добрий вечір, шановні батьки, вітаю вас на батьківських зборах. Сьогодні ми дізнаємося **всю правду про булінг**, бо, на жаль, ця тема була і є завжди актуальною.

ВІДЕО 1.

СЛ. 1. Булінг (цькування) – тривожна тенденція, особливо для сучасного дитячого середовища. За результатами дослідження, проведеного UNICEF у 2017 році, 67% дітей в Україні у віці від 11 до 17 років стикалися з проблемою булінгу (цькування) впродовж останніх трьох місяців, а 24% дітей стали жертвами цього явища.

За даними опитування HBSC (Ейч-Ес-Бі-Сі) 2018 року, серед дітей віком від 10 до 17 років 35% опитаних упродовж останніх двох місяців брали участь в ображанні/приниженні або знуцанні над іншими, 37,9 % були жертвами образ, знуцань та принижень з боку інших підлітків.

Результати опитування U-Report висвітлюють найрозповсюдженіші причини булінгу (цькування): ігнорування дорослими булінгу (цькування) (39%) та особливості характеру певних дітей (26%).

Це поширена проблема в сучасному українському суспільстві, і найгостріше вона постає в освітньому середовищі, де дитина проводить більшу частку свого повсякденного життя.

ВІДЕО 2.

СЛ. 2. Булінг це лише нова назва для старої проблеми – цькування, приниження, залякування – все це було і раніше, але зараз отримало ім'я. прийнято вважати, що булінг це агресивна і вкрай неприємна поведінка однієї дитини або групи дітей по відношенню до іншої дитини, що супроводжується постійним фізичним і психологічним впливом.

СЛ. 3. Основними характеристиками, за якими можна впізнати булінг є

- *Систематичність це певна система та послідовність дій які чинить буллер*
- *Навмисність прагнення засмутити, принизити або будь-яким чином зашкодити жертві*
- *Агресивність*
- *Тривалість*
- *Усвідомлення процесу. Буллер розуміє, що його дії призведуть до негативних наслідків: психологічних чи фізичних. Саме тому не можна розказувати буллерам ЩО відчуває жертва – це може бути одним із стимулів до дій*

Хто є учасниками булінгу? Скільки людей може бути причетним до цього як ви вважаєте?

Якщо це відбувається всередині колективу – весь клас. І у кожного є своя **роль**:

СЛ. 4.

1. Буллер ініціатор насилля, та той хто його чинить
2. Послідовники не є ініціаторами, але відкрито підтримують буллера (учасники, які позитивно ставляться до знущань над іншими і приймають активну участь у цьому, але зазвичай не є ініціаторами та не відіграють головної ролі;)
3. Пасивні буллери учасники, які відкрито підтримують буллінг, наприклад шляхом сміху чи привертання уваги до ситуації, проте не втручаються в неї;
4. потенційні «буллери» – учасники, яким подобаються знущання, але вони не виявляють цього ззовні, тому що бояться соціального осуду, стримують себе, бо знають, що для оточуючих це погані вчинки
5. «спостерігачі» – учасники, які відкрито не беруть участі у буллінгу, і можуть вважати, що це не їхня справа, тобто виявляють байдуже ставлення до ситуації; бояться бути наступними жертвами
6. «потенційні захисники» – ці учасники негативно ставляться до насилля і вважають, що повинні допомогти жертві, проте нічого не роблять;
7. «захисники» – учасники, які виявляють негативне ставлення до явища, вони захищають жертву або намагаються їй допомогти. Саме на таких дітях тримається клас.

Саме за схемою ольвеуса можна визначити що це саме булінг, а не конфлікт, тому що якщо розглядати класичну схему трикутника жертва агресор свідки – її можна застосувати і до конфлікту. На жаль дуже часто булінг плутають з конфліктом. Тому що конфлікт також може бути тривалим та агресивним. Але головною характеристикою булінгу є ієрархічність, буллер домінує завжди! Жертва залякана, боїться і тому не може відповісти своєму кривднику В конфлікті усі сторони рівні.

Види булінгу СЛ. 5.

1. Фізичний фізичне насилля (удари, щипки, штовхання, підніжки, викручування рук, будь-які інші дії, які заподіюють біль і навіть тілесні ушкодження);
2. Психологічний словесні образи, глузування, обзивання, погрози; образливі жести або дії, наприклад, плювки; залякування за допомогою слів, загрозливих інтонацій, щоб змусити жертву щось зробити чи не зробити; ігнорування, відмова від спілкування, виключення із гри, бойкот
3. Економічний вимагання грошей, їжі, речей, умисного пошкодження особистого майна жертви.
4. Кібербулінг приниження за допомогою мобільних телефонів та інтернету (СМС-повідомлення, електронні листи, образливі репліки і коментарі у чатах і т.д.), поширення чуток і пліток в інтернеті
5. Сексуальний проявляється, коли дитину використовують задля задоволення сексуальних потреб. Серед цього і оголення перед дитиною статевих органів і сідниць, підглядання за нею, коли вона цього не підозрює.

Як держава може допомогти в боротьбі з булінгом? СЛ.6.

СЛ. 7.18 грудня 2018 року був підписаний закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу, а саме стаття 173 частина 4, яка визначила послідовність дій при встановленні факту булінгу та адміністративну відповідальність. **СЛ. 8.**

- Встановлення факту булінгу звернення жертви або свідка до психолога, вчителя або директора.

- Доповідна на ім'я директора письмовий, детальний опис ситуації.

На підставі доповідної буде скликана комісія

- Скликання комісії відбувається протягом місяця, яка може складатися з психолога, соціального працівника, соціального педагога, голови громади, юриста, представники влади. На засіданні комісії складається протокол в якому детально занотовані усі факти та зафіксовані виступи усіх сторін.

Якщо комісія встановлює, що булінг, усі матеріали надаються на розгляд до ювенальної поліції. Якщо комісія приймає рішення, що це не було булінгом сторона жертви може самостійно звернутися до поліції

- Розгляд справи в поліції там детально вивчають усі факти, протокол комісії, опитують усіх причетних до ситуації

Якщо поліція підтверджує булінг – вона передає усі матеріали справи на розгляд до суду.

Якщо поліція не підтверджує – можна самостійно звернутися до суду з оскарженням рішення поліції

- Прийняття рішення у суді

Суд остаточно приймає рішення щодо факту булінгу та притягає до адміністративної відповідальності у разі його підтвердження. рішення суду можна оскаржити в апеляційному суді.

Якщо сторона кривдника протягом усього процесу не згодна з обвинуваченнями та відсутність її провини доведена можна обвинувачів притягти до ..... Відповідальності заклеп та відшкодування моральної компенсації.

Яка саме адміністративна відповідальність чекає на буллерів? СЛ. 9.

- Вчинення булінгу неповнолітньої чи малолітньої особи буде каратися **штрафом від 850 до 1700грн** або громадськими роботами **від 20 до 40 годин.**

- Знуцання, вчинені повторно упродовж року після або групою осіб каратимуться **штрафом у розмірі від 1700 до 3400 грн** або громадськими роботами **на строк від 40 до 60 годин.**

- Відповідальність призначена і для працівників школи. Якщо керівник закладу освіти не повідомить поліцію про відомі йому випадки цькування серед учнів, його та причетних до цього осіб оштрафують на суму **від 850 до 1700 грн** або призначать **виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітньої платні.**

СЛ.10. Міністерство юстиції розпочало інформаційну кампанію #СтопБулінг. Вона розрахована на дітей і батьків. В її рамках розробили інформаційні матеріали, з яких можна дізнатися, які види булінгу існують і як діяти в ситуації, якщо ви стали свідком булінгу.

За підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) було створено сайт

СЛ.11. <https://www.stopbullying.com.ua> це головна його сторінка.....

Саме там ви можете знайти інформацію про це явище та отримати допомогу в разі необхідності. Матеріали містять багато корисних порад для дітей та їхніх батьків. Прикладом є відео «Як розпізнати, що ваша дитина потерпає від булінгу»

ВІДЕО 3.

СЛ. 12.

Булінг легко зупинити: злагоджені дії батьків, учителів та психолога можуть вирішити це питання так, аби воно більше не піднімалось. Та найкращою протидією від булінгу є його попередження. Найефективніший вплив у цьому питанні має саме ви, батьки. **СЛ. 13.**

Ваша дитина ніколи не стане буллером, якщо ВИ:

- Не чините насильства над своєю дитиною (відомий той факт, що буллером стає дитина, котра потерпає від булінгу в іншому місці)
- Виховуєте у неї людяність та емпатію (вміння поставити себе на місце іншої людини та зрозуміти, що вона відчуває)
- Спілкуєтеся зі своєю дитиною ввічливо та доброзичливо, постійно цікавитесь її життям
- Власним прикладом показуєте, що таке підтримка
- Вчите дитину допомагати іншим.

Найпростіший спосіб навчити дитину співчуттю, емпатії, доброти це сімейний перегляд різних фільмів, мультиків, соціальних роликів, які мають на меті розкриття найкращих рис людини.

ВІДЕО 4.

Шановні батьки, пам'ятайте, сім'я - особлива атмосфера, куди дитина несе свою радість і горе, роздуми і сумніви. Саме від вас залежить як складеться доля дитини.

Важко переоцінити значення батьківської любові у вихованні людини. Без любові неможливий контакт між великими і маленькими, без неї неможливо прищепити людині, що росте, сердечну щедрість, чуйність, увагу до людей.

Бажаємо вам удачі у вихованні дітей Любов'ю і нехай у ваших сім'ях панує тільки мир і гармонія.

Питання

Жертва булінгу – це хто?

Жертвами булінгу найчастіше стають діти, які чимось вирізняються серед інших. До прикладу, скромно одягнуті, відмінники в навчанні, не мають дорогих гаджетів або є представниками іншої раси. Раніше таких дітей називали "білі ворони". Загалом, жертви – це діти, які не можуть опиратися та протистояти агресії. Вони бояться. Деякі діти не захищаються, бо мають установку від батьків - "битися - погано". Замкнені в собі, самотні, недовірливі, повільні діти часто приваблюють агресора своїм типом характеру.

Які діти стають булерами (ті, хто цькують)?

Прийнято вважати, що це діти з неблагополучних родин. Це не так. Булерами стають представники заможних та інтелектуальних родин. Там дітям вистачає уваги й любові дорослих. Іноді батьки для них не авторитет. Тому через цькування, залякування утверджуються за рахунок інших. Дівчата, які цькують, зазвичай мають соціальний авторитет серед подруг. Хлопці - переконані у власній силі, усі питання вирішують кулаками і залякуванням.

Які причини виникнення булінгу серед дітей?

Часто розвитку булінгу сприяє виховання у сім'ї: конфлікти між батьками, неповага одне до одного, обмеження прав дитини, залякування. Насильство над дитиною в родині може спровокувати в неї бажання домінувати над іншими поза власним домом. Прагнення принизити або покалічити інших виростає з почуття власної неповноцінності. Тобто, вдома дитина не може протистояти батькам, які її б'ють чи сваряться. Натомість у школі, серед однолітків, їй це під силу. Дитина відчуває, що має владу над іншими. Серед причин булінгу також статеве дозрівання. Під час гормональної перебудови в крові підвищується тестостерон і адреналін. Це призводить до збільшення агресії, виникає схильність до садизму.

Чому цькування проявляється в дитячих колективах? Зокрема, у школі?

Часто вчителі дають початок цькуванню, бо не вміють справлятися з проявами агресії в колективі дітей. Іноді не звертають увагу на травлю між учнями, не контролюють поведінку дітей на перервах. Іноді самі принижують школяра, роблять зауваження й висміють перед усім класом. Сприяти булінгу може наявність у класі визнаного "лідера" чи авторитета чи виникнення конфлікту між двома учнями.

Якщо дитину цькують або ображають у школі, то роблять це часто перед іншими учнями. Жертви мовчать, бо бояться, соромляться. Чому інші діти - свідки - не говорять?

Глядачами стають діти, які бояться опинитися на місці жертви чи не хочуть зіпсувати стосунки з булером. У таких дітей з'являється захисна реакція - "мене це не стосується" або "добре, що не я". Свідки не реагують, але перебувають під враженнями від побаченого. Вони відчувають страх, перебуваючи в школі, відчувають себе безпорадними. Іноді діти мають відчуття провини через власну бездіяльність. Глядачі змушені вибирати між силою та слабкістю. Зазвичай їм не дуже хочеться асоціюватися зі слабкими.

Булінг впливає на психіку всіх учасників. Він може стати першим кроком до соціальної ізоляції

За якими ознаками можна запідозрити у дитини жертву булінгу?

Загалом половина дітей, жертв цькування, не розповідають про це. Вони відчують свою беззахисність і пригніченість перед кривдником. Дуже жорстокий булінг може підштовхнути жертву на зведення рахунків з життям. Такі діти мають пригнічений вигляд, поводять себе замкнуто, у них проявляється агресія до дорослих і однолітків. У них може погіршитися здоров'я. Часті психосоматичні прояви у вигляді респіраторних захворювань.

Які наслідки цькування як для жертв, так і для булерів?

Булінг впливає на психіку всіх учасників. Він може стати першим кроком до соціальної ізоляції. У жертв виникає занижена самооцінка, замкнутість, небажання спілкуватися з іншими, з'являються різні фобії. Можлива поява депресії та суїцидальні нахили. Серед жертв булінг високий відсоток самогубств. У шкільних "агресорів" булінг у дорослому віці може виникати почуття провини. Серед булерів чимало тих, хто пов'язує своє життя із криміналом. Насильницькі й авторитарні методи поведінки стають нормою. Булер проявляє це у ставленні до дітей, дружини. Звідси з'являється так зване домашнє насильство.